

1. Indledning

1.1. Baggrunden for forslaget

Regeringen nedsatte i september 1998 et udvalg, der fik til opgave på baggrund af en vurdering af krænkelsesernes omfang at undersøge de særlige omstændigheder, der gør sig gældende ved bevissikring i sager om krænkelse af immaterialrettigheder, navnlig på edb-området.

Udvalget skulle endvidere vurdere de eksisterende bevissikringsmuligheder i gældende dansk lovgivning i lyset af Danmarks forpligtelser efter TRIPS-aftalen (Agreement on Trade-Related Intellectual Property Rights), som Danmark ratificerede ved bekendtgørelse nr. 71 af 8. juni 1995 som led i det aftalekompleks, der knytter sig til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO). TRIPS-aftalen indeholder som noget nyt på immaterialretsområdet forpligtelser vedrørende håndhævelsen, jf. nærmere herom i bemærkningerne under pkt. 2.4. I den forbindelse skulle udvalget belyse retsstillingen i andre lande vedrørende bevissikring i immaterialretssager.

Endelig fik udvalget til opgave at vurdere, om der er behov for ændringer i lovgivningen, og i givet fald fremkomme med konkrete forslag til lovændringer.

Udvalget var sammensat af repræsentanter fra Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, IT-brancheforeningen, Patentagentforeningen, Ophavsretligt Forum, Samrådet for Ophavsret, Dansk Industri, Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Kulturministeriet og Udenrigsministeriet. Udvalget blev ledet af højesteretsdommer Peter Blok.

Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var, at den danske IT-branche har peget på, at retsplejelovens fagedforbudsbestemmelser og bestemmelserne om isoleret bevisoptagelse efter branchens opfattelse er utilstrækkelige, når det drejer sig om at sikre beviset for ulovlig kopiering af edb-programmer, navnlig i sager, der involverer et stort antal ulovlige programmer. Optagelsen af bevis er vanskelig i disse sager, fordi edb-programmer kan slettes meget hurtigt.

Betænkning nr. 1385/2000 (»betænkningen«) indeholder udvalgets overvejelser samt et udkast til en ny lov om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder mv.

1.2. Lovforslagets formål

Formålet med lovforslaget er at etablere en mulighed for ved fagedrettens hjælp at foretage undersøgelser med henblik på at sikre bevis for krænkelse af immaterialrettigheder mv.

Krænkelser af immaterialrettigheder mv. har efterhånden taget et meget betydeligt omfang, og der er væsentlige bevismæssige problemer i forbindelse med forfølgelsen af krænkelse. I tilfælde af ulovlig produktion/import og forhandling af krænkende produkter er det væsentligste problem at føre bevis for krænkelsesernes omfang. Et sådant bevis kan i reglen kun føres, hvis der er adgang til den formodede krænkers bogføringsmateriale, ordresedler og lignende. Disse oplysninger kan fremskaffes tvangsmæssigt ved ransagning, men denne mulighed eksisterer i praksis kun i begrænset omfang jf. bemærkningerne i pkt. 2.3. Uden for strafferetsplejen kan bevismateriale i et vist omfang fremskaffes tvangsmæssigt i forbindelse med en fagedforbudsforretning, men dette gælder som udgangspunkt ikke bogføringsmateriale og lignende, der indeholder oplysninger om omfanget af tidligere krænkelse, da fagedforbudsinstituttet alene tager sigte på at hindre fremtidige krænkelse jf. bemærkningerne i pkt. 3.3.

Hvis krænkelse består i ulovlig intern anvendelse af edb-programmer eller andet digitalt lagret materiale, er de i reglen meget vanskelige at bevise, medmindre der er adgang til tvangsmæssig undersøgelse af den eller de computere, der benyttes i forbindelse med den ulovlige anvendelse. Endvidere gør der sig det særlige forhold gældende, at ulovlige edb-programmer eller andet digitalt materiale installeret på computere kan slettes i løbet af ganske kort tid, således at beviset for krænkelse herved tilintetgøres. Det er derfor påkrævet, at en bevissikringsundersøgelse i givet fald kan foretages uanmeldt. Reglerne om ransagning og om fagedforbud giver kun i begrænset omfang mulighed for uanmeldt tvangsmæssig undersøgelse af computere med henblik på at konstatere arten og omfanget af formodede krænkelse.

På denne baggrund foreslås det, at der i tilfælde, hvor det uden omfattende bevisførelse kan sandsynliggøres, at der foregår væsentlige krænkelse af immaterialrettigheder mv., gives rettighedshaverne mulighed for i den civile retsplejes former at få gennemført en uanmeldt og tvangsmæssig undersøgelse af en formodet krænkers lokaler og genstande, herunder navnlig også af bogføringsmateriale mv. og af computere, med henblik på at sikre bevis for krænkelse og omfanget heraf. Lovforslaget svarer i det væsentlige til det udkast, som er udarbejdet af udvalgets flertal i betænkningen.

Det er endvidere fra blandt andet IT-branchens side blevet gjort gældende, at Danmark ikke opfylder de krav til nationale regler om bevissikring ved immaterialretskrænkelser, som følger af TRIPS-aftalens arti-